

NURODYMAI

- Atlikdami užduotis, į klausimus atsakykite glaustai ir aiškiai. Jūsų atsakymai turi tilpti į paliktas eilutes.
Pastaba: pavyzdinės užduoties maketas ir tikros užduoties maketas skiriasi, t. y. tikros užduoties makete palikta pakankamai vietos atsakymui pateikti.
- Kalbos užduotys turi būti atliktos aiškiai ir įskaitomai.
- Jei savo atsakymą keičiate, perbraukite senąjį ir tvarkingai parašykite kitą atsakymą.

Teksto suvokimo testas (20 taškų)

Perskaitykite tekstą ir atlikite užduotis.

Tėvelis jaučiasi įskaudintas. Kodėl mama apsimeta nesuprantanti, kad jis stengiasi dėl šeimos?

– Argi tu nenori, kad mes būtumėm turtingi?

– Kol tu buvai čia, aš turėjau viską. Man užteko laimės.

– O man, ne. Neužmiršk, kad mes turim tris dukteris. Ką aš galiu uždirbt dėstydamas Lietuvoj?

Ar turiu tau sakyti, kad pinigai – lyg deguonis? Net neįsivaizduoju, kaip jaučiasi tas, kuris jų turi per daug, bet labai gerai žinau – kai jų per mažai, esi nuolat pridusęs. Ar nori, kad sėdėčiau Vilniuj ir žiūrėčiau, kaip mes visi žiopčiojam gaudydami orą.

Tėvelis išskrido prieš trejus metus, vieną gegužės sekmadienį. Milda iš vakaro parvilko didžiulę puokštę alyvų ir slogaus jų kvapo tą naktį buvo pilni sapnai. Rytą Aliutę aprenge pirmąja jos suknyte – balta su mėlynais taškeliais. Ji nesidžiaugė, nes suknytė rūpėjo mamai, ir nenustodama vienodai zyzė, visai kaip musė lange. Bet mama negirdėjo, nors laikė Alę ant rankų. Jau oro uosto išvykimo salėje tėvelis pastatė lagaminus ir ištiesė Alei rankas, o ji įsitvėrė į mamą šaukdama **neneene!** Tik tą vienintelį žodį ir temokėjo.

Tėvelis buvo linksmas kaip laivas, iškėlęs bures. Kad paerzintų Aliutę, nešiojo Mildą. Į jos juoką grėžiojosi žmonės, o Mildai kas – tėvo kelionė jai buvo tik nuotykis ir pažadėtos dovanos. Ir dar proga pasigirti klasėje. Užtat močiutė labai jaudinosi. Dėl galimybių, kurios dabar atsiveria jos sūnui. „Koks gražus mano tėvelis“, – pagalvojo Eglė ir ašaros užspaudė gerklę. Ne, ji neverks prie svetimų žmonių, ir tėveliui nepatiks...

Kai juodas takas nuvežė lagaminus ir atėjo laikas atsisveikinti, mama padeklamavo iš „Žalčių karalienės“: **Išėini tu drąsiai, vejama dalios. Tik ar besurasi kelią atgalios?** Mat tėvelis vardu Žilvinas. Jis juokėsi, nes matė tik žmonos meilę. Kas gali atsitikti? Ji juk neturi dvylikos brolių. Bet ji ne Žalčių karalienė. Ji Meda.

1. Įvardykite literatūros rūšį, nurodykite du argumentus. (3 taškai)

2. Nusakykite teksto temą. (1 taškas)

3. Plačiau paaiškinkite, dėl ko kyla konfliktas tarp tėvelio ir mamos? Atsakydami parašykite 2–4 sakinių (apie 30 žodžių) tekstą. Atkreipkite dėmesį į kalbos taisyklingumą. (6 taškai)

4. Ką reiškia frazeologizmas „žiopčiojom gaudydami orą“? (1 taškas)

5. Trumpai parašykite, kaip į tėvelio išvykimą reaguoja dukros. (3 taškai)

Aliutė _____

Milda _____

Eglė _____

**Vilniaus Mykolo Biržiškos gimnazijos
Lietuvių kalbos ir literatūros patikrinimo PAVYZDINĖ UŽDUOTIS**

6. Raskite tekste ir tiksliai pacituokite tris nurodytas meninės raiškos priemones:

Deminutyvas _____ (1 taškas)
Epitetas _____ (1 taškas)
Retorinis klausimas _____ (1 taškas)

7. Mama padeklamavo iš poemos „Eglė žalčių karalienė“. Kas yra eiliuoto kūrinio – poemos „Eglė Žalčių karalienė“ autorius (-ė)? (1 taškas)

8. Suformuluokite pagrindinę teksto mintį. (2 taškai)

Kalbos užduotys (25 taškai)

1. Įrašykite praleistas raides, skliaustuose pateiktus žodžius parašykite kartu arba atskirai. (10 taškų)

Po ilgų klajonių (pirma, syk) _____ gr__žtu į išsiilgt__s__s vaikystės vietas. Išvykdamas žadėjau ilgai neužtrukti, bet (ne, visada) _____ paprasta t__sėti duotus pažadus. Nors sakoma, kad geriau sudži__vusi duona namuose negu daugybė valgių ant svetimo stalo, (vis, vien) _____ žmonės r__žtasi ieškoti laimės svetur, lengvai pasiduoda svetim__j__ kraštų v__lionėmis. Aš (taip, pat) _____ (ne, buvau) _____ išimtis, negalėjau atsispirti nepaž__stamo pasaulio gund__mams. Bet pagaliau dabar, aplankęs (ne, vieną) _____ dešimtį šalių, gr__žtu namo. M__stau apie prabėgusias dienas, įgytą patirtį, sėkmių ir nusivylimų laiką ir ilg__sj, lydėjusį visus devyniolik__ metų. Štai ir jie, mano namai, mano užuov__ja. Prie vartelių tebėra tas pats s__manotas kelmas – mano sesės karališkas sostas. Sode gir__teli sutr__šusios, dabar visų pamirštos s__pynės. Sta__teliu ant slenk__čio, atsigr__žęs ilgai žiūriu į kiemą, bandydamas prisiminti, kaip viskas atrodė (ano, met) _____. Mano žvilgsnis bėgioja po tu__čią erdvę, kurioje, rodos, dar vakar čia klegėjo (ne, mažas) _____ būrelis žmonių, kr__kštavo vaikai ir k__d__kiai ir šypsojosi senelis, įsitaisęs sename supam__j__me krėslė.

2. Žodžius suskirstykite reikšminėmis dalimis. (2 taškai)

Žodis	Priešdėlis	Šaknis	Priesaga	Galūnė	Sangrąžos dalelytė
staltiesė					
nužygiavusi					
jauniausiojo					
neprisimindavome					

3. Įrašykite trūkstamas žodžių dalis. (4 taškai)

Jau sen_____, gal prieš šeš_____ metus, atstovavau mūsų gimnazij_____ šokių konkurse. Žinoma, norint pasiekti tiksl_____ reikia įdėti daug darbo, bet, pagalvoju, ir visokios gudrybės nepakenks. Kad nepamirš_____, kuria koja pradėti, į kairę kišenę įsidėjau akmenuką. Savo šokių partnerei nupirkau gėl_____, tikėdamasis, kad šokdama ji prisimins tą malonią staigmeną ir visą laiką šypsojosi. Pats, plačiai šypsodamasis,

Vilniaus Mykolo Biržiškos gimnazijos Lietuvių kalbos ir literatūros patikrinimo PAVYZDINĖ UŽDUOTIS

kaip mokė trenerė, nusilenkiau merginai ir pakviečiau šok____. Bet vos pažvelg____ į ją nustėrau: iš mergaitės akių sruvo ašaros, ji šniurkščiojo ir kosčiojo. O siaube, alergija gėlėms!

4. Pabrauktų žodžių gramatinius požymius surašykite į lentelę. Jei žodis neturi kurio nors požymio, parašykite brūkšnį. (5 taškai)

Tik patekėjus pirmajai žvaigždei mama kviesdavo visus prie linine staltiese dengto Kūčių stalo.

Žodis	Kalbos dalis/ veiksm. forma	Giminė	Skaičius	Linksnis	Laikas	Asmuo
patekėjus						
pirmajai						
kviesdavo						
visus						
prie						
dengto						

5. Sudėkite trūkstamus skyrybos ženklus.

(4 taškai)

„Namai“ tai rašytojos Bitės Vilimaitės novelė pasakojanti apie trijų kambarių butą. Deja tie kambariai nėra panašūs į tikrus namus nes juose trūksta ne tik tvarkos bet ir šilumos bei rūpesčio. Jaukesnis tik senelės kambarys mažas prikimštas daiktų paprastas. Čia pilna minkštų žvėrelių šautuvų dūdelių armonikėlių. Yra dvi siuvamosios mašinos tikra ir žaislinė. Be abejo visi žaislai ne senelės o jos vaikaičio. Ant sienos kabo paveikslas vaizduojantis Berlyno gatvę žiemą. Ant lango rankenos kabo specialus medalikėlis kad apsaugotų namus nuo žaibo.